

EPISTULAE ENCYCLICAE

QUAS PRIMAS*

AD VENERABILES FRATRES PATRIARCHAS, PRIMATES,
ARCHIEPISCOPOS, EPISCOPOS ALIOSQUE LOCORUM
ORDINARIOS PACEM ET COMMUNIONEM CUM APOSTOLICA
SEDE HABENTES: DE FESTO DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI
REGIS CONSTITUENDO.

PIUS PP. XI

VENERABILES FRATRES AC DILECTI FILII SALUTEM
ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

Quas primas post initum Pontificatum dedimus ad universos sacrorum Antistites Encyclicas Litteras, meminimus in iis Nos aperte significasse — cum summas persequeremur earum calamitatum causas, quibus premi hominum genus conflictarique videremus — non modo eiusmodi malorum colluuiem in orbem terrarum idcirco invasisse quod plerique mortalium Iesum Christum sanctissimamque eius legem cum a sua ipsorum consuetudine et vita, tum a convictu domestico et a re publica submoverant; sed etiam fore nunquam ut mansurae inter populos pacis spes certa affulgeret, usque dum et homines singuli et civitates Salvatoris Nostri imperium abnuerent ac recusarent. Itaque pacem Christi ut quaerendam *in regno Christi* monuimus, ita Nos, quantum licuisset, praestituros ediximus: in regno Christi, inquit, quippe Nobis videbamus ad pacem redintegrandam stabiliendamque non posse efficacius, quam, Domini Nostri imperio instaurando, contendere. Haud obscuram quidem expectationem meliorum temporum Nobis interea moverunt studia populorum illa in Christum inque eius Ecclesiam, unam salutis effectricem, aut primum conversa aut longe excitata acrius: unde etiam apparebat, multorum, qui, contempto Redemptoris

principatu, quasi regno extorres facti erant, parari auspicato et maturari ad officia obedientiae reditum.

At quicquid, vertente Anno sacro, evenit actumve est, perpetua sane recordatione ac memoria dignum, nonne inde Conditori Ecclesiae, Domino ac Regi summo, plurimum honoris accessit ac gloriae? Etenim, sacrarum Missionum rebus publice ad spectandum propositis, nimium quantum mentes hominum sensusque pepulere sive data ab Ecclesia continenter opera regno Sponsi sui cotidie latius in omnes terras insulasque — vel per oceanum remotissimas — proferendo, sive magnus regionum numerus, summo cum sudore ac sanguine, a fortissimis invictisque missionalibus nomini catholico adiunctus, sive quae reliquae sunt locorum magnitudines, salutari benignaeque Regis nostri dominationi subiiciendae. Porro quotquot, sacri temporis decursu, in Urbem undique, Antistitum sacerdotumve suorum ductu, concessere, quid iis omnibus consilii fuit, nisi ut, expiatis rite animis, ad Apostolorum sepulcra et coram Nobis, se in imperio Christi et esse et futuros profiterentur? Atque hoc ipsum Servatoris nostri regnum nova quadam luce tum splendere visum est, cum Nosmet sex confessoribus virginibusque, comprobata praestantissimarum virtutum laude, sanctorum caelitem honores decrevimus. O quantum voluptatis animum Nostrum incessit, quantum solacii, cum, in Petriani templi maiestate, post latas a Nobis decretorias sententias, ab ingenti fidelium multitudine, inter gratiarum actionem, conclamatum est: *Tu Rex gloriae, Christe*. Namque, dum homines civitatesque a Deo alienae, per concitatas invidiae flammamque intestinosque motus, in exitium atque interitum aguntur, Ecclesia Dei, pergens spiritualis vitae pabulum humano generi impertire, sanctissimam, aliam ex alia, virorum feminarumque subolem Christo parit atque alit, qui, quos sibi fidissimos in terreno regno subiectos parentesque habuit, eosdem ad aeternam regni caelestis beatitatem advocare non

desinit. Exeunte praeterea inter Iubilaeum maximum millesimo sexcentesimo ab habita Synodo Nicaena anno, saeculare eventum eo

libentius celebrari iussimus et Nosmet ipsi in Vaticana Basilica commemoravimus, quod ea Synodus Unigeniti cum Patre consubstantialitatem sanxit ad credendumque catholica fide proposuit, itemque, verba «cuius regni non erit finis» in suam fidei formulam seu Symbolum inserendo, regiam Christi dignitatem affirmavit.

Cum igitur Annus hic sacer non unam ad inlustrandum Christi regnum habuerit opportunitatem, videmur rem facturi Apostolico muneri in primis consentaneam, si, plurimorum Patrum Cardinalium, Episcoporum fideliumque precibus, ad Nos aut singillatim aut communiter delatis, concedentes, hunc ipsum Annum peculiari festo D. N. Iesu Christi Regis in ecclesiasticam liturgiam inducendo clausurimus. Quae agitur causa sic Nos delectat, ut de ea vos, Venerabiles Fratres, aliquantum affari cupiamus: vestrum postea erit, quicquid de Christo Rege colendo dicturi sumus, ad popularem intellegendam et sensum ita accommodare, ut decernendam annuam sollemnium celebritatem multiplices excipiant ac sequantur in posterum utilitates.

Ut translata verbi significatione rex appellaretur Christus ob summum excellentiae gradum, quo inter omnes res creatas praestat atque eminet, iam diu communiterque usu venit. Ita enim fit, ut regnare is *in mentibus hominum* dicatur non tam ob mentis aciem scientiaeque suae amplitudinem, quam quod ipse est Veritas, et veritatem ab eo mortales hautire atque obedenter accipere necesse est; *in voluntatibus* item *hominum*, quia non modo sanctitati in eo voluntatis divinae perfecta prorsus respondet humanae integritas atque obtemperatio, sed etiam liberae voluntati nostrae id permotione instinctuque suo subiicit, unde ad nobilissima quaeque exardescamus. *Cordium* denique *rex* Christus agnoscitur ob eius *supereminentem scientiae caritatem* (1) et mansuetudinem benignitatemque animos allicientem: nec enim quemquam usque adeo ab universitate gentium, ut Christum Iesum, aut amari aliquando contigit aut amatum iri in posterum continget. Verum, ut rem pressius ingrediamur, nemo non videt, nomen potestatemque

regis, propria quidem verbi significatione, Christo homini vindicari oportere; nam, nisi quatenus homo est, a Patre *potestatem et honorem et regnum* accepisse (2) dici nequit, quandoquidem Dei Verbum, cui eadem est cum Patre substantia, non potest omnia cum Patre non habere communia, proptereaque ipsum in res creatas universas summum atque absolutissimum imperium.

Christum esse Regem nonne in Scripturis sacris passim legimus? Ipse enim dicitur dominator de Iacob oriturus (3), qui a Patre constitutus est rex super Sion montem sanctum eius, et accipiet gentes hereditatem suam et possessionem suam terminos terrae (4); nuptiale autem carmen, quo sub regis ditissimi potentissimique specie ac similitudine, verus, qui futurus erat, rex Israel celebrabatur, haec habet: *Sedes tua, Deus, in saeculum saeculi; virga directionis, virga regni tui* (5). Ut multa id genus praetereamus, alio quidem loco, quasi ad Christi lineamenta clarius adumbranda, praenuntiabatur fore ut regnum eius, nullis circumscribendum finibus, iustitiae et pacis munera locupletarent: *Orietur in diebus eius iustitia, et abundantia pacis... Et dominabitur a mari usque ad mare: et a flumine usque ad terminos orbis terrarum* (6). Huc vel uberiora accedunt prophetarum oracula, illudque in primis Isaiae pervagatissimum: *Parvulus... natus est nobis, et filius datus est nobis, et factus est principatus super humerum eius; et vocabitur nomen eius Admirabilis, consiliarius, Deus, fortis, pater futuri saeculi, princeps pacis. Multiplicabitur eius imperium, et pacis non erit finis: super solium David, et super regnum eius sedebit: ut confirmet illud et corroboret in iudicio et iustitia, amodo et usque in sempiternum* (7). Nec sane alia atque Isaiae sententia ceteri prophetae vaticinantur: ut Hieremias, praedicens *germen iustum* ab stirpe David oriundum, qui quidem Davidis filius regnabit rex et sapiens erit: et faciet iudicium in terra (8); ut Daniel, qui regnum praenuntiat a Deo caeli constituendum, quod *in aeternum non dissipabitur...stabit in aeternum* (9); et haud multo post subiicit: *Aspiciebam in visione noctis et ecce cum nubibus caeli quasi filius hominis veniebat, et usque ad antiquum dierum pervenit, et in conspectu eius obtulerunt eum. Et dedit ei potestatem et*

honorem et regnum, et omnes populi, tribus et linguae ipsi servient; potestas eius, potestas aeterna, quae non auferetur, et regnum eius, quod non corrumpetur (10). Zachariae autem praedictum illud de Rege mansueto, qui, *ascendens super asinam et super pullum asinae, Hierosolymam iustus et salvator*, gestientibus turbis, ingressurus erat (11), nonne sancti evangeliorum scriptores impletum agnoverunt et comprobarunt?— Eadem ceteroqui de Christo Rege doctrina, quam Veteris Testamenti libris consignatam delibavimus, tantum abest ut in Novi paginis evanescat, ut, contra, magnifice splendideque confirmetur. Qua in re, ut Archangeli nuntium vix attingamus, a quo Virgo docetur, se filium parituram, cui dabit... Dominus Deus sedem David patris eius et qui regnabit in domo Iacob in aeternum et regni eius non erit finis (12), Christus de suo ipse imperio testatur: sive enim in postremo ad populum sermone de praemiis poenisve locutus est, quibus in perpetuum iusti vel rei afficiendi forent, sive Praesidi romano respondit, publice ex ipso utrum rex esset percontanti, sive, postquam resurrexit, Apostolis munus docendi et baptizandi omnes gentes commisit, oblata opportunitate, et sibi regis nomen attribuit (13), et se regem esse palam confirmavit (14), et sollemniter edixit, datam sibi esse omnem potestatem in caelo et in terra (15): quibus profecto verbis quid aliud, quam eius magnitudo potestatis et infinitas regni, significatur? Num igitur mirari licet, si, qui a Ioanne dicitur *princeps regum terrae* (16), idem, quemadmodum apostolo in visione illa futurorum apparuit, *habet in vestimento et in femore suo scriptum: Rex regum et Dominus dominantium* (17)? Etenim Christum Pater *constituit heredem universorum* (18); oportet autem ipsum regnare, donec, in exitio orbis terrarum, ponat omnes inimicos sub pedibus Dei et Patris (19). Qua ex communi sacrorum Librorum doctrina sequi profecto oportuit, ut catholica Ecclesia, quae est Christi regnum in terris, ad omnes homines terrasque universas utique producendum, Auctorem Conditoremque suum, per annum sacrae liturgiae orbem, Regem et Dominum et Regem regum, multiplicato venerationis officio, consalutaret. Istas sane honoris significationes, unum idemque per mirificam vocum varietatem sonantes, ut in veteri psallendi ratione

atque in antiquis Sacramentariis adhibuit, sic in publicis divinae maiestati precibus cotidie admovendis, inque immolanda hnmaculata hostia, in praesenti adhibet; in hac vero laudatione Christi Regis perpetua pulcherrimus nostrorum et orientalium rituum concentus facile deprehenditur, ut etiam hoc in genere valeat illud: *Legem credendi lex statuit supplicandi*.

Quo autem haec Domini nostri dignitas et potestas fundamento consistat, apte Cyrillus Alexandrinus animadvertit: *Omnium, ut verbo dicam, creaturarum dominatum obtinet, non per vim extortum, nec aliunde invectum, sed essentia sua et natura* (20); scilicet eius principatus illa nititur unione mirabili, quam hypostaticam appellant. Unde consequitur, non modo ut Christus ab angelis et hominibus Deus sit adorandus, sed etiam ut eius imperio Hominis angeli et homines pareant et subiecti sint: nempe ut vel solo hypostaticae unionis nomine Christus potestatem in universas creaturas obtineat. — At vero quid possit iucundius nobis suaviusque ad cogitandum accidere, quam Christum nobis iure non tantum nativo sed etiam quaesito, scilicet redemptionis, imperare? Servatori enim nostro quanti steterimus, obliviosi utinam homines recolant omnes: *Non corruptibilibus auro vel argento redempti estis:... sed pretioso sanguine quasi agni immaculati Christi et incontaminati* (21). Iam nostri non sumus, cum Christus *pretio magno* (22) nos emerit; corpora ipsa nostra *membra sunt Christi* (23).

Iamvero, ut huius vim et naturam principatus paucis declarem, dicere vix attinet triplici eum potestate contineri, qua si caruerit, principatus vix intellegitur. Id ipsum deprompta atque allata ex sacris Litteris de universali Redemptoris nostri imperio testimonia plus quam satis significant, atque est catholica fide credendum, Christum Iesum hominibus datum esse utique Redemptorem, cui fidant, at una simul legislatorem, cui obediant (24). Ipsum autem evangelia non tam leges condidisse narrant, quam leges condentem inducunt: quae quidem praecepta quicumque servarint, iidem a divino Magistro, alias aliis

verbis, et suam in eum caritatem probaturi et in dilectione eius mansuri dicuntur (25). Iudiciariam vero potestatem sibi a Patre attributam ipse Iesus Iudaeis, de Sabbati requiete per mirabilem debilis hominis sanationem violata criminantibus, denuntiat: *Neque enim Pater iudicat quemquam, sed omne iudicium dedit Filio* (26). In quo id etiam comprehenditur — quoniam res a iudicio disiungi nequit — ut praemia et poenas hominibus adhuc viventibus iure suo deferat. At praeterea potestas illa, quam executionis vocant, Christo adiudicanda est, utpote cuius imperio parere omnes necesse sit, et ea quidem denuntiata contumacibus irrogatione suppliciorum, quae nemo possit effugere.

Verumtamen eiusmodi regnum praecipuo quodam modo et spirituale esse et ad spiritualia pertinere, cum ea, quae ex Bibliis supra protulimus, verba planissime ostendant, tum Christus Dominus sua agendi ratione confirmat. Siquidem, non una data occasione, cum Iudaei, immo vel ipsi Apostoli, per errorem censerent, fore ut Messias populum in libertatem vindicaret regnumque Israel restitueret, vanam ipse opinionem ac spem adimere et convellere; rex a circumfusa admirantium multitudine renuntiandus, et nomen et honorem fugiendo latendoque detrectare; coram Praeside romano edicere, regnum suum *de hoc mundo* non esse. Quod quidem regnum tale in evangelii proponitur, in quod homines poenitentiam agendo ingredi parent, mgredi vero nequeant nisi per fidem et baptismum, qui, etsi est ritus eternus, interior tamen regenerationem significat atque efficit; opponitur unice regno Satanae et potestati tenebrarum, et ab asseclis postulat, non solum ut, abalienato a divitiis rebusque terrenis animo, morum praeferant lenitatem et esuriant sitianteque iustitiam, sed etiam ut semet ipsos abnegent et crucem suam tollant. Cum autem Christus et Ecclesiam Redemptor sanguine suo acquisiverit et Sacerdos se ipse pro peccatis hostiam obtulerit perpetuoque offerat, cui non videatur regium ipsum munus utriusque illius naturam muneris induere ac participare? Turpiter, ceteroquin, erret, qui a Christo homine rerum civilium quarumlibet imperium abiudicet, cum is a Patre ius in res creatas absolutissimum sic obtineat, ut omnia in suo arbitrio sint posita. At

tamen, quoad in terris vitam traduxit, ab eiusmodi dominatu exercendo se prorsus abstinuit, atque, ut humanarum rerum possessionem procurationemque olim contempsit, ita eas possessoribus et tum permisit et hodie permittit. In quo perbelle illud: *Non eripit mortalia, qui regna dat caelestia* (27). Itaque principatus Redemptoris nostri universos complectitur homines; quam ad rem verba immortalis memoriae decessoris Nostri Leonis XIII Nostra libenter facimus: «Videlicet imperium eius non est tantummodo in gentes catholici nominis, aut in eos solum, qui, sacro baptisate abluti, utique ad Ecclesiam, si spectetur ius, pertinent, quamvis vel error opinionum devios agat, vel dissensio a caritate seiungat: sed complectitur etiam quotquot numerantur cbristianae fidei expertes, ita ut verissime in potestate Iesu Christi sit universitas generis humani» (28). Nec quicquam inter singulos hac in re et convictiones domesticas civilesque interest, quia homines societate coniuncti nihilo sunt minus in potestate Christi quam singuli. Idem profecto fons privatae ac communis salutis: *Et non est in alio aliquo salus, nec aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri* (29); idem et singulis civibus et rei publicae prosperitatis auctor germanaeque beatitudinis: *Non enim aliunde beata civitas, aliunde homo; cum aliud civitas non sit, quam concors hominum multitudo* (30). Nationum igitur rectores imperio Christi publicum reverentiae obtemperationisque officium per se ipsi et per populum praestare ne recusent, si quidem velint, sua incolumi auctoritate, patriae provehere atque augere fortunam. Nam quae, Pontificatus initio, de valde imminuta iuris auctoritate verecundiaque potestatis scribebamus, ea ad praesens tempus haud minus apta dixeris ac congruentia: «Deo et Iesu Christo — ita conquerebamur — a legibus et re publica aubmoto, iam non a Deo derivata sed ab hominibus auctoritate, factum est, ut... ipsa auctoritatis fundamenta convellerentur, principe sublata causa, cur aliis ius esset imperandi, aliis autem officium parendi. Ex quo totam oportuit concuti societatem humanam, nullo iam solido fultam columine et praesidio» (31).

Itaque, si quando regiam Christi potestatem homines privatim publiceque agnoverint, incredibilia iam beneficia, ut iustae libertatis, ut disciplinae et tranquillitatis, ut concordiae et pacis, civilem consortionem pervadere omnem necesse est. Regia enim Domini nostri dignitas, quemadmodum humanam principum ac moderatorum auctoritatem religione quadam imbuit, sic civium officia atque obtemperacionem nobilitat. Quamobrem Apostolus Paulus, licet uxoribus et servis praeciperet, ut in viro suo, ut in suo domino Christum vererentur, monuit tamen, ut non iis tamquam hominibus obedirent, sed unice quia. Christi gererent vicem, cum homines a Christo redemptos dedecet hominibus servire: *Pretio empti estis, nolite fieri servi hominum* (32). Quodsi principibus et magistratibus legitime delectis persuasum erit, se, non tam iure suo, quam divini Regis mandato ac loco imperare, nemo non videt, quam sancte sapienterque auctoritate sua usuri sint et qualem in legibus ferendis urgendisque rationem communis boni et humanae inferiorum dignitatis sint habituri. Hinc tranquillitas ordinis profecto efflorescet ac stabit, quavis seditiois causa remota: quod enim in principe ceterisque rei publicae gubernatoribus civis homines spectaverit sibi natura pares aut aliqua de causa indignos ac vituperabiles, non idcirco eorum recusabit imperium, quando in iis ipsis propositam sibi Christi Dei et Hominis imaginem auctoritatemque intuebitur. Ad concordiae autem pacisque munera quod attinet, liquet omnino, quo latius regnum producitur atque ad universitatem humani generis pertinet, eo magis mortales sibi eius communionis conscios fieri, qua inter se copulantur: quae quidem conscientia, cum frequentes conflictiones praeventat ac praeoccupet, tum earundem asperitatem omnium permulcet ac minuit. Eccur, si Christi regnum omnes, ut iure complectitur, sic reapse complectatur, de ea pace desperemus, quam Rex pacificus in terras intulit, ille, inquam, qui venit *reconciliare omnia*, qui *non venit ut ministraretur ei, sed ut ministraret*, et, cum esset *Dominus omnium*, humilitatis et se praebuit exemplum et legem statuit praecipuam cum caritatis praecepto coniunctam; qui praeterea dixit: *Iugum meum suave est et onus meum leve* (33)? O qua frui liceret beatitate, si a Christo et singuli homines et

familiae et civitates se gubernari sinerent. «Tum denique — ut verbis utamur, quae decessor Noster Leo XIII ante annos quinque ac viginti ad universos sacrorum Antistites adhibuit — licebit sanare tot vulnera, tum ius omne in pristinae auctoritatis spem revirescet, et restituentur ornamenta pacis, atque excident gladii fluentque arma de manibus, cum Christi imperium omnes accipient libentes eique parebunt, atque omnis lingua confitebitur quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris» (34).

Iamvero, quo optatissimae eiusmodi utilitates uberius percipiantur et in societate christiana stabilius insideant, cum regiae Salvatoris nostri dignitatis cognitionem disseminari quam latissime oporteat, ad rem nihil magis profuturum videtur, quam si dies festus Christi Regis proprius ac peculiaris instituat. Etenim in populo rebus fidei imbuendo per easque ad interiora vitae gaudia evehendo longe plus habent efficacitatis annuae sacrorum mysteriorum celebritates quam quaelibet vel gravissima ecclesiastici magisterii documenta; siquidem haec in pauciores eruditioresque viros plerumque cadunt, illae universos fideles percellunt ac docent; haec semel, illae quotannis atque perpetuo, ut ita dicamus, loquuntur; haec mentes potissimum, illae et mentes et animos, hominem scilicet totum, salutariter afficiunt. Sane, cum homo animo et corpore constet, debet is exterioribus dierum festorum sollempnibus ita commoveri atque excitari, ut divinas doctrinas per sacrorum varietatem pulcritudinemque rituum copiosius imbibat, et, in sucum ac sanguinem conversas, sibi ad proficiendum in spirituali vita servire iubeat.

Est, ceteroqui, litterarum monumentis proditum, celebritates eiusmodi, decursu saeculorum, tum, aliam ex alia, inductas esse, cum id christianae plebis necessitas utilitasve postulare visa est: nempe cum debuit populus aut in communi roborari discrimine aut ab serpentibus haeresum erroribus muniri aut ad recolendum maiore cum studio pietatis aliquod fidei mysterium beneficiumve divinae bonitatis permoveri acrius atque incendi. Itaque, inde a prioribus reparatae

salutis aetatibus, cum christiani acerbissime vexarentur, coepti sunt sacris ritibus Martyres commemorari, ut *sollemnitates martyrum* — teste Augustino — *exhortationes* essent *martyriorum* (35); qui autem sanctis Confessoribus, Virginibus ac Viduis delati postea sunt liturgici honores, ad exacuenda in christifidelibus virtutum studia, vel quietis temporibus necessaria, mirifice ii valuerunt. At potissimum quae in Beatissimae Virginis honorem institutae sunt festorum celebritates, effecere illae quidem, ut populus christianus non modo Dei Genetricem, praesentissimamque Patronam, religiosius coleret, sed etiam Matrem sibi a Redemptore quasi testamento relictam amaret ardentius. In beneficiis vero a publico legitimoque Deiparae et sanctorum caelitem cultu profectis non postremo illud loco numerandum, quod haeresum errorumque lumen Ecclesia a se nullo non tempore depulit invicta. Atque hoc in genere Dei providentissimi consilium admiremur, qui, cum ex ipso malo bonum elicere soleat, passus identidem est aut fidem pietatemque popularium remittere aut falsas doctrinas veritati catholicae insidiari, eo tamem exitu, ut haec novo quodam splendore colluceret, illa autem e veterno experrecta ad maiora ac sanctiora contenderet. Nec dissimilem profecto duxere ortum nec fructus peperere dissimiles quae in annum liturgiae cursum recepta sunt, minus remotis aetatibus, sollemnia: ut, cum Augusti Sacramenti reverentia et cultus deferbuisset, institutum Corporis Christi festum, ita peragendum, ut magnificus pomparum apparatus et supplicationes in octo dies productae populos ad Dominum publice adorandum revocarent; ut Sacratissimi Cordis Iesu celebritas tum inducta, cum, Iansenistarum tristitia ac morosa Reveritate debilitati atque abiecti, animi hominum frigerent penitus et a Dei caritate fiduciaque salutis absterrerentur.

Iam si Christum Regem ab universitate catholici nominis coli iusserimus, eo ipso et horum temporum necessitati prospecturi et pesti, quae societatem hominum infecit, praecipuum quoddam remedium adhibitori sumus. Pestem dicimus aetatis nostrae laicismum, quem vocant, eiusdemque errores et nefarios conatus:

quod quidem scelus, Venerabilis Fratres, nostis non uno maturuisse die cum iam pridem in visceribus civitatum lateret. Christi enim in omnes gentes imperium negari coeptum; negatum, quod ex ipso Christi iure existit, ius Ecclesiae docendi humanum genus, ferendi leges, regundi populos, ad aeternam utique beatitatem perducendos. Tum vero paulatim Christi religio aequari eum falsis in eodemque genere, prorsus indecore, poni; deinceps civili potestati subicii arbitrioque principum ac magistratum fere permitti; ulterius ii progredi, qui naturalem quamdam religionem, naturalem quendam animi motum pro divina religione substitui oportere cogitarent. Nec civitates defuere, quae censerent, posse se Deo carere et religionem suam in impietate negligentiaque Dei esse positam. Acerbissimos sane, quos eiusmodi a Christo et singulorum civium et civitatum defectio tulit tam frequenter tamque diu, fructus in Litteris Encyclicis *Ubi arcano* conquesti equidem sumus iterumque hodie conquerimur: scilicet sata ubique discordiarum semina easque invidiae flammis simultatesque inter populos conflatas, quae tantam adhuc reconciliandae paci moram inferunt; cupiditatum intemperantiam, quae haud raro specie publici boni caritatisque patriae obteguntur, atque inde profecta, cum civium discidia, tum caecum illum et immodicum sui amorem, qui cum nihil aliud, nisi privata commoda et emolumenta, spectet, hisce prorsus omnia metitur; eversam funditus officiorum oblivione ac negligentia domesticam pacem; familiae communionem stabilitatemque labefactatam; concussam denique atque in interitum actam hominum societatem. Quae futurum ut ad amantissimum Salvatorem redire auspicio properet, agenda posthac annua Christi Regis celebritas spem Nobis optimam commovet. Catholicorum utique foret, hunc actione operaque sua maturare ac celerare reditum verum ex iis bene multi nec eum videntur in convictu, ut aiunt, sociali obtinere locum nec ea valere auctoritate, quibus carere eos dedecet qui facem praeferunt veritatis. Id fortasse incommodi bonorum est lentitudini vel timiditati tribuendum, qui ab repugnando se abstinere vel mollius obsistunt: unde adversarios Ecclesiae necesse est maiorem capere temeritatem atque audaciam. At si quidem fideles vulgo intellegant, sibi sub signis Christi Regis et

fortiter et perpetuo militandum esse, iam, concepto apostolatus igne, abalienatos rudesve animos Domino suo reconciliare studeant eiusque iura tueri incolumia nitantur.

Atque praeterea nonne publicae eiusmodi defectioni, quam laicismus cum tanto societatis detrimento genuit, accusandae et aliquo pacto resarciendae celebrata ubique gentium quotannis Christi Regis sollemnia summopere conducere videntur? Etenim quo indigniore suavissimum Redemptoris nostri nomen in conventibus inter nationes habendis et in Curiis silentio premitur, eo altius illud conclamari et regiae Christi dignitatis potestatisque iura latius affirmari oportet.

Quid quod ad hanc diei festi celebritatem instituendam, inde ab exeunte superiore saeculo, viam feliciter egregieque munitam esse conspicimus? Nemo enim ignorat, quam sapienter luculenterque is vindicatus sit cultus plurimis, qua late orbis terrarum patet, editis magna linguarum varietate libris; itemque Christi principatum et imperium pia illa agnita esse consuetudine inducta, ut paene innumerabiles familiae se Sacratissimo Cordi Iesu dedicarent ac dederent. Verum non modo familiae id prestitere, sed civitates quoque et regna: immo ipsa universitas generis humani, Leone XIII auctore ac duce, eidem divino Cordi, Anno Sancto millesimo nongentesimo vertente, consecrata auspicato est. Neque illud silentio praetereundum, regiae huic Christi in consortionem humanam potestati sollemniter affirmandae mirum in modum profuisse frequentissimos Eucharisticos Conventus aetate nostra cogi solitos, eo nimirum spectantes, ut vel singularum dioecesium et regionum et nationum vel universi orbis populi, ad Christum Regem sub Eucharisticis velis delitescerent venerandum colendumque convocati, per habitas in coetibus inque templis contiones, per communem Augusti Sacramenti publice propositi adorationem, per magnificas pompas, Christum sibi Regem divinitus datum consalutent. Iure meritoque dixeris, christianam plebem, divino quodam instinctu actam, Iesum illum, quem impii homines, in sua cum venisset, recipere noluerunt, e sacrarum aedium

silentio ac veluti latebra triumphantis more per vias urbium eductum, in regalia omnia iura velle restituere.

Iamvero, ad consilium, quod memoravimus, Nostrum perficiendum eam habet Annus Sanctus, qui ad exitum properat, opportunitatem, qua nulla profecto maior videatur, cum fidelium mentes animosque ad bona caelestia, quae exsuperant omnem sensum, evocatos, benignissimus Deus aut gratiae suae dono iterum auxit aut, novis adiectis ad aemulanda charismata meliora stimulis, in recto itinere pergendo confirmavit. Sive igitur tot Nobis adhibitas preces attendimus, sive ea respicimus quae Iubilaei maximi spatio evenere, suppetit profecto unde coniciamus, diem tandem aliquando, omnibus optatissimum, adesse, quo Christum totius humani generis Regem proprio ac peculiari festo colendum esse pronuntiemus. Hoc enim Anno, ut exordiando diximus, Rex ille divinus, vere *mirabilis in sanctis suis*, novo militum suorum agmine caelitem honoribus aucto, *gloriose magnificatus est*; hoc item Anno, per inusitatum rerum ae paene laborum conspectum, admirari omnibus licuit partas ab evangelii praeconibus Christo victorias in regno eius proferendo; hoc denique Anno per saecularia Concilii Nicaeni sollemnia vindicatam commemoravimus Verbi Incarnati cum Patre consubstantialitatem, qua eiusdem Christi in omnes populos imperium, tamquam fundamento suo, nititur.

Itaque, auctoritate Nostra apostolica, festum D. N. Iesu Christi Regis instituimus, quotannis, postremo mensis Octobris dominico die, qui scilicet Omnium Sanctorum celebritatem proxime antecedit, ubique terrarum agendum. Item praecipimus, ut eo ipso die generis humani Sacratissimo Cordi Iesu dedicatio quotannis renovetur, quam s. m. decessor Noster Pius X siugulis annis iterari iusserat; hoc tamen anno dumtaxat, eam die tricesimo primo huius mensis peragi volumus, quo die Nosmet pontificali ritu in honorem Christi Regis sacris operabimur et coram Nobis eandem fieri consecrationem iubebimus. Neque Annum Sanctum posse Nos melius aptiusque concludere videmur, nec Christo *Regi saeculorum immortalis* amplioem exhibere grati animi Nostrum.

significationem — in quo gratas quoque totius catholici orbis voluntates interpretamur — ob beneficia tempore hoc sacro in Nos, in Ecclesiam universumque catholicum nomen collata.

Neque est cur vos, Venerabiles Fratres, diu multumque doceamus, qua de causa festum Christi Regis ab reliquis illis distinctum agi decreverimus, in quibus quaedam inesset regiae ipsius dignitatis et significatio et celebratio. Unum enim animadvertere sufficit, quod, quamquam in omnibus Domini nostri festis materiale obiectum, ut aiunt, Christus est, obiectum tamen formale a regia Christi potestate ac nomine omnino secernitur. In diem vero dominicum idcirco indiximus, ut divino Regi non modo clerus litando ac psallendo officia praestaret sua, sed etiam populus, ab usitatis occupationibus vacuus, in spiritu sanctae laetitiae, obedientiae servitutisque suae praeclarum Christo testimonium daret. Visus autem est ad celebrationem longe aptior, quam reliqui, postremus mensis Octobris dominicus dies, quo fere cursus anni liturgici clauditur; ita enim fit, ut vitae Iesu Christi mysteria ante per annum commemorata sacris Christi Regia sollemnibus veluti absolvantur et cumulentur, et, ante quam Omnium Sanctorum gloriam celebremus, Illius praedicetur efferaturque gloria, qui in omnibus Sanctis et electis triumphat. Itaque hoc vestrum, Venerabiles Fratres, esto munus, vestrae hae partes sunt, ut annuae celebritati praemittendas curetis, statis diebus, ad populum e singulis paroeciis contiones, quibus is de rei natura, significatione et momento accurate monitus atque eruditus, sic vitam instituat ac componat, ut iis digna sit, qui divini Regis imperio fideliter studioseque obsequuntur.

Placet interea vobis, Venerabiles Fratres, in extremis hisce Litteris breviter declarare, quas demum publico ex hoc Christi Regis cultu utilitates, cum in Ecclesiae et civilis societatis, tum in singulorum fidelium bonum, Nobis spondeamus ac polliceamur. Hisce profecto honoribus dominico principatui deferendis in memoriam hominum redigi necesse est, Ecclesiam, utpote quae a C

hristo perfecta societas constituta sit, nativo sane iure, quod abdicare nequit, plenam libertatem immunitatemque a civili potestate exposcere, eandemque, in obeundo munere sibi commissio divinitus docendi, regundi et ad aeternam perducendi beatitatem eos universos qui e regno Christi sunt, ex alieno arbitrio pendere non posse. Immo haud dissimilem debet praeterea respublica libertatem iis praestare religiosorum utriusque sexus Ordinibus ac Sodalitatibus, qui, cum adiutores Ecclesiae Pastoribus adsint validissimi, tum in regno Christi provehendo stabiliendove quam maxime elaborant, sive triplicem mundi concupiscentiam sacrorum religione votorum oppugnantes, sive ipsa perfectioris vitae professione efficientes, ut sanctitas illa, quam divinus Conditor insignitam Ecclesiae notam esse iussit, perpetuo auctoque in dies splendore ante oculos omnium emicet et colluceat.

Civitates autem ipsa diei festi celebratio, annuo renovata orbe, monebit, officio Christum publice colendi eique parendi, ut privatos, sic magistratus gubernatoresque teneri; hos vero revocabit ad extremi illius iudicii cogitationem, in quo Christus non modo de publica re eiectus, sed etiam per contemptum neglectus ignoratusve, acerrime tantas ulciscetur iniurias, cum regia eius dignitas id postulet, ut respublica universa ad divina mandata et christiana principia componatur cum in legibus ferendis, tum in iure dicendo, tum etiam in adulescentium animis ad sanam doctrinam integritatemque morum conformandis.

At praeterea mirum quantum haurire vis atque virtutis ex harum commentatione rerum christifidelibus licebit, ut animos suos ad germanum christianae vitae institutum effingant. Nam si Christo Domino data est omnis potestas in caelo et in terra; si mortales, pretiosissimo eius sanguine empti, novo quodam iure ipsius ditioni subiiciuntur; si denique potestas eiusmodi humanam naturam complectitur totam, clare intellegitur, nullam in nobis facultatem inesse, quae e tanto imperio eximatur. Regnare igitur illum oportet in hominis mente, cuius est, perfecta sui demissione, revelatis veritatibus et Christi doctrinis firmiter constanterque assentiri; regnare in

voluntate, cuius est divinis legibus praeceptisque obsequi; regnare in animo, cuius est, naturalibus appetitionibus posthabitis, Deum super omnia diligere eique uni adhaerere; regnare in corpore eiusque membris, quae tamquam instrumenta vel, ut Apostoli Pauli verbis utamur (36), tamquam arma *iustitiae Deo*, interiori animarum sanctitati servire debent. Quae quidem omnia si christifidelibus penitus inspicienda ac consideranda proponantur, multo iidem facilius ad perfectissima quaeque traducentur. Fiat utinam, Venerabiles Fratres, ut suave Christi iugum et externi ad salutem suam appetant atque accipiant, et omnes, quotquot, misericordiae Dei consilio, domestici sumus, non gravate, sed cupide, sed amanter, sed sancte feramus: vita autem nostra ad regni divini leges composita, laetissimam bonorum fructuum copiam percipiamus, et, servi boni ac fideles a Christo habiti, in caelesti eius regno sempiternae cum ipso efficiamur beatitudinis gloriaeque compotes.

Sit quidem hoc omen et votum Nostrae erga vos, Venerabiles Fratres, paternae caritatis, adventante D. N. Iesu Christi Natali die, documentum; et divinorum munerum conciliatricem accipite apostolicam benedictionem, quam vobis, Venerabiles Fratres, et clero populoque vestro peramanter impertimus.

Datum Roma.e apud Sanctum Petrum die XI mensis Decembris anno Sacro MCMXXV, Pontificatus Nostri quarto.

PIUS PP. XI

---

*A.A.S., vol. XVII (1925), n. 15, pp. 593-610

(1) *Eph.*, III, 19.

(2) *DAN.*, VII, 13-14.

(3) *Num.*, XXIV, 19.

(4) *Ps.* II.

(5) *Ps.*, XLIV.

(6) *Ps.* LXXI.

(7) *ISAI.*, IX, 6-7.

(8) *Hier.*, XXIII, 5.

(9) *DAN.*, II, 44.

(10) *DAN.*, VII, 13-14.

(11) *ZACH.*, IX, 9.

(12) *LUC.*, I, 32-33.

(13) *MATTH.*, XXV, 31-40.

(14) *IO.*, XVIII, 37.

(15) *MATTH.*, XXVIII, 18.

(16) *Apoc.*, I, 5.

(17) *Apoc.* XIX, 16.

(18) *Hebr.*, I, 1.

(19) I Cor., XV, 25.

(20) *In Luc.*, X.

(21) I PETRI, I, 18-19.

(22) I Cor., VI, 20.

(23) *Ibid.*, 15.

(24) Conc. Trid., Sess. VI, can. 21.

(25) *Io.*, XIV, 15; XV, 10.

(26) *Io.*, V, 22.

(27) Hymn. *Crudelis Herodes*, in off. Epiph.

(28) Enc. *Annum Sacrum*, d. 25 maii 1899.

(29) *Act.*, IV, 12.

(30) S. AUG., *Ep. ad Macedonium*, c. III.

(31) Enc. [*Ubi arcano*](#).

(32) I Cor., VII, 23.

(33) *Matth.* XI, 30.

(34) Enc. *Annum sanctum*, d. 25 maii 1899.

(35) Sermo 47, *De Sanctis*.

(36) *Rom.*, VI, 13.

ENCYKLIKA PIA XI.

O KRISTU KRÁLI

QUAS PRIMAS.

PŘELOŽIL

Dr ANTONÍN ČALA O. P.

NÁKLADEM MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ V OLOMOUCI 1930.
TISKEM VALAŠSKÉ TISKÁRNY VE VALAŠSKÉM MEZIRÍČÍ.

Encyklika Pía XI.: O Kristu Králi.

Ve svém prvním okružním listě, který jsme vydali na začátku našeho pontifikátu ke všem biskupům, zkoumali jsme poslední příčiny těch pohrom, kterými je tísněno a sužováno lidské pokolení před naším zrakem. Vzpomínáme si, že jsme v něm jasně prohlásili, že taková záplava zla přišla na celý svět proto, že většina lidí vypudila Ježíše Krista a jeho přesvatý zákon jak ze svého osobního života, tak ze života rodinného i ze života občanského. Jasně jsme tam dále prohlásili, že nebude žádné naděje na trvalý mír mezi národy, dokud jednotlivci i státy popírají a odmítají svrchovanost našeho Spasitele. Proto, když jsme připomenuli, že je třeba hledat mír Kristův v království Kristově, prohlásili jsme, že o něj budeme pracovat ze všech svých sil; pravíme „v království Kristově“, neboť ke zjednání a upevnění míru nevidíme účinnějšího prostředku než obnovu vlády Kristovy.

Při tom jsme jasně tušili příchod lepších dob, když jsme pozorovali snahu národů vrátit se — u některých po prvé, u jiných zvláště horlivě — ke Kristu a jeho Církvi, která jedině může uskutečnití spásu. Z toho bylo také patrné, že se u mnohých, kteří opovrhli královstvím Vykupitele a stali se takřka vyhnanci ve své rodné zemi, šťastně připravuje a dozrává návrat k povinné poslušnosti.

1. Milostivé léto je hlasatelem království Kristova.

Zdaž ze všeho, co se dalo v milostivém létě, hodném opravdu věčné památky, nevzešlo velmi mnoho cti a slávy Zakladateli Církve, nejvyššímu Pánu a Králi?

Předně, velmi hlubokými dojmy zapůsobila na lidské mysli a srdce misijní výstava. Ukázala neochabující práce, které Církev denně podniká pro rozšíření království svého Snoubence ve všech dílech světa a na všech ostrovech, i nejvzdálenějších za širým mořem. Ukázala též, kolik zemí získali neohrožení a nepřemožitelní misionáři pro katolickou Církev svým potem a svou krví. Ukázala konečně, kolik velkých zemí ještě zbývá, které mají být teprve podrobeny sladké a spasné vládě našeho Krále.

Dále: Kolik poutníků přišlo odevšad v milostivém roce do Říma za vedení svých biskupů a kněží! A jaké jiné pohnutky je

všechny vedly, než očistit náležitě svou duši, a pak u hrobu apoštolů a před Námí prohlásit, že jsou a zůstanou pod vládou Kristovou?

A toto království našeho Spasitele se zaskvělo jakýmsi novým leskem, když jsme prohlásili za svaté šest vyznavačů a panen po zjištění jejich vynikajících ctností. Jaká radost a jaká útěcha naplnila naši duši, když po tomto našem prohlášení nesmírné množství lidu ve svatopetrském chrámu provolávalo při děkovném chvalozpěvu: „Ty jsi Král slávy, Kriste!“

A skutečně, v době, kdy lidé a státy, odcizené Bohu, se řítí planoucí nenávistí a vnitřními ořesy do své zkázy a záhuby, Církev Boží, neustávajíc podávají lidskému pokolení potravu pro duchovní život, stále rodí a vyživuje pro Krista nové potomstvo mužů i žen. Kristus pak neustává volati k věčné blaženosti nebeského království ty, kteří mu byli věrně poddáni a poslušní v jeho pozemském království.

Mimo to, na tento jubilejní rok připadlo také šestnáctisté výročí nicejského sněmu (325). S tím větší radostí jsme přikázali oslavu tohoto výročí a sami jsme ji konali ve vatikánské basilice, protože tento sněm slavnostně prohlásil a jako článek víry předložil soupodstatnost jednorozeného Syna s jeho Otcem. Tento sněm také vložil do vyznání víry slova: „A jeho království nebude konce.“ Tím prohlásil královskou důstojnost Kristovu.

Doněvadž tedy tento svatý rok mnoho přispěl k oslavě království Kristova, domníváme se, že konáme dílo, které se zcela shoduje s Naším apoštolským úřadem, jestliže vyhovíme četným prosbám kardinálů, biskupů i věřících, které Nám byly zaslány jednotlivě i hromadně, a zakončíme tento svatý rok tím, že zavedeme do církevní liturgie zvláštní svátek Pána našeho Ježíše Krista Krále.

Toto rozhodnutí nás naplňuje takovou radostí, že si přejeme k vám, ctihodní bratři, o této věci něco promluvit. Vaším úkolem pak bude všechno, co Vám povíme o uctívání Krista Krále, přizpůsobiti chápání a citění lidu tak, aby zavedení tohoto svátku přineslo hojné plody nyní i v budoucnosti.

2. Nauka o království Kristově.

Už dávno je obecným zvykem nazývatí Krista králem v přeneseném slova smyslu, pro onu nejvyšší dokonalost, kterou vyniká nad všechny tvory. Tímto způsobem je Kristus králem nad rozumem člověka,

a to ne tak pro svoji rozumovou bystrost a rozsah svého vědění, jako spíše proto, že On je Pravda sama, a že tedy všichni lidé musejí od něho pravdu čerpat a poslušně přijímat. Kristus je králem nad vůlí člověka nejen proto, že je v něm lidská vůle dokonale podrobena jeho nejsvětější božské vůli, nýbrž také proto, že Kristus svým vnitřním vedením a vnutkáním podrobuje naši svobodnou vůli své vůli, a tím nám dodává nadšení k nejušlechtlejším úkonům. Kristus je konečně králem srdcí pro svoji „lásku, která převyšuje veškeré poznání“ (Ef 3, 19), a pro svoji mírnost a laskavost, kterou k sobě přitahuje srdce. Nikdo totiž z celého lidstva nebyl dosud a nebude nikdy tak milován jako Ježíš Kristus.

Přikročme však zevrubněji k věci: Je zřejmé, že královské jméno a královská moc přísluší Kristu jako člověku i ve vlastním slova smyslu. Neboť jenom pokud je Kristus člověkem, lze o něm říci, že přijal „moc, slávu a království“ od Otce (Dan 7, 13—14); jako Slovo Boží, soupodstatné s Otcem, má totiž všechno společné s Otcem, a tedy i nejvyšší a naprosté panství nad veškerým tvorstvem.

3. Království Kristovo v Písmě svatém.

Což nečteme na mnoha místech v Písmě sv., že Kristus je Král? Nazývá se tam panovníkem, který vzejde z Jakuba (Num. 24, 19), který je od Otce ustanoven králem na Sionu, jeho svaté hoře, a přijme národy jako své dědictví, a jeho panství bude sahat až do končin země (Ž 2). Ve svatební Písni pak, která v podobenství o bohatém a mocném králi oslavuje budoucího pravého krále v Izraeli, se praví: „Trůn tvůj, Bože, je na věky věkův, žezlem práva je žezlo tvé vlády“ (Ž 44, 7). Nechejme stranou mnohé podobné texty. Na jiném místě však je jasněji vyznačen obraz Kristův; je tam předpověděno, že jeho království nebude mít žádných hranic a v něm budou vládnouti spravedlnost a mír: „Kvěsti bude v jeho dnech spravedlnost a hojnost pokoje... Panovat bude od moře k moři, od řeky až na konec světa“ (Ž 71, 7—8).

K tomu přistupují ještě četnější výroky proroků, především dobře známá slova Izaiášova: „Dítě narodí se nám a syn bude nám dán, vladařství na rameni bude mít, a nazýván bude: Zázračný, rádce, Bůh silný, otec budoucího věku, kníže pokoje. Vladařství jeho vzroste a pokoji nebude konce; na trůně Davidově a v království jeho vládnouti bude, aby

je utvrzoval a upevňoval právem a spravedlností od tohoto času až na věky“ (Jz 9, 6-7).

Podobně jako Izaiáš se vyjadřují také ostatní proroci. Tak na př. Jeremiáš předpovídá, že „spravedlivý potomek“ vzejde z rodu Davidova, a že tento syn Davidův jako král „bude panovat moudře, a konati bude právo a spravedlnost na zemi“ (Jer 23, 5). Tak Daniel předpovídá, že Bůh nebeský zřídí království, „které nikdy nezanikne...“, které potrvá na věky“ (Dan 2, 44). A o něco dále k tomu připojuje: „A viděl jsem ve vidění, v noci, a aj — s oblaky nebeskými přicházel jako syn člověkův, přišel až k starci velikého věku, a postavili jej před obličej jeho. I dal jemu moc a čest a vládu; všichni národové, kmeny a jazyky sloužiti budou jemu; moc jeho jest moc věčná, již nepozbude, a vláda jeho nebude zrušena“ (Dan 7, 13-14). A že se splnilo na Kristu i proroctví Zachariášovo o mírném králi, který „sedí na oslici, na osličím mláděti“ a vjíždí do Jerusalema „spravedlivý a spasitel“ za jáсотu lidu, zdaž to nedosvědčili a nepotvrdili svatí evangelisté?

Ostatně táž nauka o Kristu Králi, kterou jsme naznačili podle knih Starého Zákona, nikterak nemizí na stránkách Nového Zákona, nýbrž naopak, je velkolepě a nádherně potvrzena.

Zmíňme se tu jen krátce o poselství archanděla, který oznamuje Panně, že porodí syna, kterému dá Pán Bůh trůn Davida, jeho otce; ten bude vládnouti nad potomstvem Jakubovým na věky a jeho království bude bez konce (Lk 1, 32, 33). Kristus sám vydává svědectví o svém království: ať již mluví ve své poslední řeči k lidu o odměnách a trestech, jichž se dostane dobrým a zlým pro celou věčnost; ať již odpovídá římskému místodržiteli, který se veřejně táže, zda je králem; nebo ať po svém zmrtvýchvstání svěřuje apoštolům úřad učiti a křtiti všechny národy; zkrátka, kdykoli se naskytla příležitost, sám sebe nazýval králem (Mt 25, 31-40), veřejně se vydával za krále (18, 37) a slavnostně prohlásil, že je mu dána veškerá moc na nebi i na zemi (Mt 28, 18). Co jiného je vyjádřeno těmito slovy než velikost jeho moci a nekonečnost jeho království?

Můžeme se tedy divit, že Jan ho nazývá „vládcem nad pozemskými králi“ (Zjev 1, 5), a že se zjevil apoštolu ve vidění o konci světa, jak má na svém šatě ve výši beder napsáno: „Král králů a Pán pánů“ (Zjev 19, 16)? Vždyť Krista Otec „ustanovil dědicem všeho“ (Zid 1, 1); musí pak kralovati, dokud na konci světa nepoloží všechny nepřátele pod nohy Boha a Otce (1 Kor 15, 25).

4. Království Kristovo v liturgii.

Z této obecné nauky Písma sv. vyplývá samo sebou, že katolická církev, která je královstvím Kristovým na zemi, jež se má zajisté rozšířit mezi všemi lidmi a ve všech zemích, musela v ročním okruhu posvátné liturgie mnohými projevy počty pozdraviti svého Původce a Zakladatele jako Krále a Pána a Krále králů. Tato čestná označení vyjadřují v podivuhodné rozmanitosti jednu a touž pravdu. Církev jich užívala kdysi ve starých žalmových modlitbách a sakramentářích. Používá jich ještě i dnes ve veřejných modlitbách, které koná každodenně k chvále božské velebnosti, a při podávání neposkvrněné oběti. V této ustavičné oslavě Krista Krále lze snadno postřehnout podivuhodnou shodu našich obřadů s obřady východními, takže i zde platí zásada: „Zákon modlitby je zároveň zákon víry“.

5. Základ královské důstojnosti Kristovy.

Na jakém základě pak spočívá tato důstojnost a moc našeho Pána, to vhodně naznačuje už Cyril Alexandrijský: „Abych to stručně vyjádřil, moc, kterou má Kristus nad veškerým tvorstvem, neuchvátí násilím, ani ji nepřijal odjinud, nýbrž má ji ze své podstaty a přirozenosti“ (K Luk. 10). To znamená: jeho královská moc se zakládá na tom podivuhodném spojení, které nazýváme hypostatickým.

Z toho vyplývá, že andělé i lidé se mají Kristu klanět nejen jako Bohu, nýbrž mají ho poslouchat také jako člověka a a být poddáni jeho moci; neboť již z hypostatického spojení má Kristus moc nad veškerým tvorstvem.

Co však je blaživější a lahodnější než myšlenka, že Kristus je naším králem nejen právem svého zrození, nýbrž také právem, kterého nabyl svým vykupitelským dílem? Kéž si všichni zapomnětliví lidé připomínají, co jsme stáli našeho Vykupitele: „Byli jste vykoupeni nikoli pomíjejícím zlatem nebo stříbrem, nýbrž drahocennou krví Krista, Beránka bez úhony a bez poskvrny“ (1 Petr 1, 18-19). Nenáležíme už sobě, poněvadž Kristus nás koupil za velikou cenu (1 Kor 6, 20); ano i naše těla „jsou údý Kristovými“. (Tamtéž, 15.)

6. Povaha království Kristova.

Chceme nyní krátce vyložit smysl a podstatu tohoto království.

Sotva je třeba připomínat, že toto království obsahuje trojí moc, bez níž není žádné království myslitelné. Uvedená svědectví z Písma sv. o všeobecné vládě našeho Vykupitele to dokazují více než dosti. Je to ostatně článek katolické víry, že Ježíš Kristus byl dán lidem jako Vykupitel, kterému jsou povinni věřit, a zároveň jako zákonodárce, kterého jsou povinni poslouchat (Sněm tříd., sed. 6, can. 21). Evangelia pak nevypravují o tom, že Kristus dal zákony, nýbrž spíše, jak dává zákony. A o těch, kteří zachovávají jeho příkázání, praví božský Mistr při různých příležitostech vždy novými slovy, že tím dokazují svou lásku k němu a že zůstávají v jeho lásce (Jan 14, 15; 15, 10).

O soudcovské moci pak Ježíš sám prohlašuje, že ji obdržel od Otce, v odpovědi židům, kteří ho obviňovali, že porušuje sobotní klid zázračným uzdravením nemocného: „Otec nesoudí nikoho, nýbrž veškeren soud odevzdal Synu“ (Jan 5, 22). V této moci je také obsaženo — neboť je od ní neodlučitelné — také právo odměňovat a trestat lidi i za jejich pozemského života.

Mimo to je třeba přiznat Kristu i moc výkonnou, neboť všichni lidé jsou povinni poslouchat jeho zákonů, vzpurným pak hrozí tresty, kterým nikdo nemůže uniknout.

7. Kristovo království se vztahuje zvláště na duchovní záležitosti.

Avšak toto království je hlavně duchovní a týká se duchovního řádu: slova bible, která jsme shora uvedli, to zřejmě dokazují; to potvrzuje také Kristus Pán svým způsobem jednání.

Když se židé, a dokonce i sami apoštolé mylně domnívali, že Mesiáš osvobodí národ a obnoví království izraelské, tu Kristus při nejedné příležitosti vyvrátil tento mylný názor a potřel onu marnou naději. Když nadšené množství lidí ho chtělo učiniti králem, vyhnul se královskému jménu i královským poctám útekem a skrytostí. Před římským místodržitelem prohlásil, že jeho království „není z tohoto světa“. Toto království se v evangeliu líčí jako království, do něhož se lidé připravují vstoupit pokáním. Nemohou však do něho vstoupit než vírou a křtem, který třebaže je to vnější obřad, přece naznačuje a působí vnitřní obrození.

Toto království stojí jediné proti království satanovu a

moci temnosti. Od svých stoupců vyžaduje nejen, aby odloučili své srdce od bohatství a pozemských věcí, aby usku-tečňovali mírnost a lačněli a žíznilo po spravedlnosti, nýbrž také aby se zapírali a nesli svůj kříž. Poněvadž však Kristus jako Vykupitel Církve vykoupil svou krví a jako Kněz sám se vydal jako oběť za hříchy a ustavičně se obětuje, kdo by neviděl, že jeho království musí mítí ráz obojího úřadu (vykupitelského i kněžského) a musí v obojím mítí účast?

Ostatně, velice by se mýlil, kdo by Kristu člověku upíral vládu nad jakýmkoli občanskými záležitostmi. On totiž obdržel od Otce naprosté právo nad všemi stvořenými věcmi, takže všechno je podrobno jeho vůli.

Přece však, pokud žil na zemi, úplně se zdržoval od vykonávání tohoto panství, pohrdal držením i správou lidských věcí, přenechal je jejich majitelům a podnes jim je přenechává. Pře krásně to vyjadřují slova liturgie: „Neodnímá pozemské věci, který dává nebeské království“ (Hymnus ze svátku Zjev. Páně).

Tak tedy království našeho Vykupitele zahrnuje v sobě všechny lidi. S radostí o té věci uvádíme slova našeho předchůdce nesmrtelné paměti, Lva XIII: „Jeho říše se totiž nevztahuje pouze na národy katolické, ani ne jenom na ty, kteří přijali křest, právně patří k Církvi, ačkoli je bludné názory svedly na scestí, nebo je od jejího společenství odloučilo schisma, nýbrž zahrnuje bez výjimky také všechny ty, kteří nejsou účastni křesťanské víry, takže opravdu celé lidské pokolení je pod mocí Ježíše Krista“ (Enc. „Annum sacrum“ z 25. května 1899).

V tomto směru není rozdílu mezi jednotlivci, rodinami a státy, protože lidé žijící ve společnosti nejsou o nic méně podrobena moci Kristově než jednotlivci. Neboť je pouze jediný pramen štěstí pro jednotlivce i pro společnost: „A není v níkom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom mohli býti spaseni“ (Sk. ap. 4, 12). Je pouze jediný původce blahobytu a pravého štěstí pro jednotlivé občany i pro stát: „Neboť není odjinud šťasten stát a odjinud jednotlivec, protože stát není nic jiného než sjednocené množství jednotlivých lidí“ (Sv. Augustin k Macedoniovi, kap. 3).

Proto ti, kdo řídí národy, sami i se svým lidem ať neodpírají veřejně prokazovatí panství Kristovu povinnou úctu a poslušnost, chtějí-li si zachovat plně svoji autoritu a povznést blaho a štěstí vlasti. Neboť co jsme napsali na začátku našeho pontifikátu o velkém úpadku autority a úcty k představeným,

to je neméně vhodné a časové i pro nynější dobu: „Je-li Bůh a Ježíš Kristus — tak jsme si tehdy stěžovali — vyhoštěn ze zákonodárství a z veřejného života a neodvozuje-li se už autorita od Boha, nýbrž od lidí, pak se stalo, že byly vyvráceny i základy autority, neboť byl odstraněn hlavní důvod, proč mají jedni právo poroučet, a druzí povinnost poslouchat. Pak se musela otrástit celá lidská společnost, protože již neměla žádné pevné opory a záštity“ (Enc. „Ubi arcano“ z 23. pros. 1922).

8. Požehnání plynoucí z královské vlády Kristovy.

Jestliže tedy lidé soukromě i veřejně uznají královskou moc Kristovu, pak jistě celým občanským životem proniknou nesmírná dobrodiní: spravedlivá svoboda, kázeň a pořádek, svornost a mír.

Jako vtiskuje královská důstojnost našeho Pána autoritě vládců a panovníků jakýsi posvátný ráz, tak zároveň povznáší povinnosti a poslušnost občanů. Proto ačkoliv apoštol Pavel přikazoval manželkám a služebníkům, aby ve svém muži a ve svém pánu ctíli Krista, přece je napomenul, aby je neposlouchali jako lidí, nýbrž jedině proto, že zastupují Krista; neboť se nesluší, aby lidé vykoupení Kristem otročili lidem: „Za cenu velikou jste vykoupeni; nebudte otroky lidí“ (1 Kor 7, 23).

Budou-li však přesvědčení zákonitě zvolení vladaři a úřady, že nevládnou tak ze svého práva, jako spíše z příkazu a v zastoupení božského Krále, pak je zřejmé, jak svatě a moudře budou užívat své moci, a jak při vydávání a provádění zákonů budou mít na zřeteli obecné blaho a lidskou důstojnost svých poddaných.

Tak rozkvete a upevní se pokoj a pořádek, protože bude odstraněna každá příčina neklidu. A vidí-li občan ve vladaři a v jiných vedoucích osobách státu jen lidi, kteří jsou mu svou přirozeností rovni, nebo shledá-li, že jsou z nějaké příčiny nehodní nebo že zasluhují výtky, přece jim proto nevyhoví poslušností, když v nich bude vidět obraz a autoritu Krista Bohočlověka.

Co se týká darů svornosti a míru, je zcela zřejmé, že čím více se rozšíří nějaké království a čím větší část lidstva obsáhne, tím více si lidé uvědomují své společenství, kterým jsou navzájem spojeni. Toto vědomí pak zamezí a zastaví mnoho sporů a jejich tvrdost zmírní a zmenší.

Věru, kdyby říše Kristova skutečně v sebe pojímala všechny lidi, jako je obsahuje po právu, jak bychom pak mohli zoufat nad oním mírem, který přinesl na zemi král míru? On přece přišel „všecko smířit“. On „nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil“. A ačkoliv je „Pánem všeho“, dal nám příklad pokory a stanovil ji jako zákon spojený s přikázáním lásky. On také pravil: „Mé jho je sladké a moje břímě je lehké“.

Ó, jaké štěstí by zavládlo na světě, kdyby se všichni jednotliví lidé, rodiny i státy nechaly řídit Kristem! „Potom konečně — abychom užili slov, která pronesl náš předchůdce Lev XIII., před 25 lety ke všem biskupům — bude možno vyhojiti tolik ran; pak právo nalezne svou dřívější autoritu, obnoví se krásný mír, klesnou meče a zbraně vypadnou z rukou, když všichni ochotně přijmou vládu Kristovu a budou ho poslouchat, a každý jazyk bude vyznávat, že Pán Ježíš Kristus je ve slávě Boha Otce“ (Enc. „Annum sanctum“ z 25. května 1899).

9. Důvody pro zavedení svátku Krista Krále.

Abyste však křesťanská společnost hojněji přijímala tyto vzácné přednosti a aby si je trvale uchovala, musí se co nejvíce rozšířiti nauka o královské důstojnosti našeho Spasitele. K tomu se však nezdá nic užitečnější, než ustanovení vlastního a zvláštního svátku Krista Krále.

Neboť aby lid byl obeznámen s pravdami víry a aby jimi byl povznesen k radostem vnitřního života, k tomu jsou daleko účinnější každoroční liturgické svátky, než i ty nejzávažnější výnosy církevního učitelského úřadu. S církevními výnosy se totiž obeznámí obyčejně jen několik málo vzdělanějších lidí, svátky však působí na všechny věřící a všem dávají naučení. Úřední výnosy promluví jen jednou, svátky však mluví každoročně a takřka stále. Církevní výnosy působí ponejvíce jenom na rozum, svátky však působí spasitelně na rozum i na srdce, na celého člověka.

Poněvadž se však člověk skládá z těla a duše, musí být zevnějšími svátečními slavnostmi tak pohnut a povzbuzen, aby si rozmanitostí a krásou svatých obřadů lépe vstívil božské pravdy, aby mu přešly do těla a do krve a aby mu napomáhaly k pokroku v duchovním životě.

Ostatně, z církevních dějin víme, že takové svátky byly během staletí postupně zaváděny tehdy, když to vyžadovala nutnost nebo užitečnost křesťanského lidu. A to se stávalo tehdy, když na př. měl být lid posílen ve společném nebezpečí, nebo když měl být chráněn před vtírajícími se bludy nebo když měl být více pohnut a roznícen, aby s tím větší horlivostí a zbožností uctíval některé tajemství víry nebo některé dobrodiní božské lásky.

Tak už v prvních staletích křesťanství, když křesťané byli ještě krutě pronásledováni, začali připomínat mučedníky posvátnými obřady, aby podle svědectví sv. Augustina „oslavily mučedníků nadchly k mučednictví“ (Sermo 47, De Sanctis).

Liturgické pocty, které byly později prokazovány svatým vyznavačům, pannám a vdovám, přispěly podivuhodně k většímu povzbuzení křesťanů ke ctnostem, nutným i v dobách míru.

Zvláště však svátky zavedené k počtě nejblahoslavenější Panny měly ten účinek, že křesťanský lid nejen zbožněji uctíval Matku Boží a nejmocnější Ochránkyni, nýbrž že ji také vroucněji miloval jako Matku, kterou mu Vykupitel zanechal takřka ve své závěti.

Mezi dobrodiní, která vzešla z veřejného a zákonitého uctívání Bohorodičky a svatých, se musí ne na posledním místě počítati to, že Církev vždycky vítězně odrazila nákazu bludů a nesprávných nauk. Musíme tu obdivovat úradek Boží Prozřetelnosti, která i ze zla dovede vyvoditi dobro, a proto dopustila, aby ochabla víra a zbožnost lidu, nebo aby se pozvedly klamné nauky proti katolické pravdě, a to proto, aby pravda zazářila novým leskem, víra a zbožnost věřících pak aby procitla z ospalosti a směřovala k větší dokonalosti a svatosti.

Svátky nověji zavedené do liturgie měly zajisté podobný původ a přinesly podobné plody. Na př. když ochabla úcta a uctívání velebné Svátosti, byl ustanoven svátek Božího Těla, který se měl tak konat, aby velkolepou nádherou obřadů a modlitbami po celou oktávu přivedl národy k veřejnému uctívání Pána. Anebo svátek nejsvětějšího Srdce Ježíšova byl zaveden tehdy, když lidské duše smutnou a ponurou přísností jansenistů ochably a zmalomyslněly, a téměř úplně ochladly a byly odstrašeny od lásky k Bohu a od důvěry ve svou spásu.

10. Svátek Krista Krále je lékem proti nynějšímu laicismu.

Jestliže tedy nařizujeme, aby Kristus byl uctíván celým katolickým světem jako Král, tím se chceme právě postarat o potřeby nynější doby a poskytnouti nejúčinnější lék proti moru, který zachvátil lidskou společnost. Morem nazýváme tak zvaný laicismus naší doby, jeho nesprávné nauky a jeho zhoubné snahy.

Jak víte, ctihodní bratři, tento mor laicismu nedozrál za jediný den, nýbrž už dlouho byl skryt v nitru států. Začalo se totiž popíráním svrchovanosti Kristovy nade všemi národy; upíralo se Církví právo, které jí dal Kristus, totiž právo učiti všechny národy, dávatí zákony, řídití národy, které má Církev přivést k věčné blaženosti. Potom se však ponenáhlu náboženství Kristovo počalo přirovnávat k nepravým náboženstvím a začalo se klásti zcela nejnepřesně na touž úroveň. Pak byla Církev podřizována státní moci a vydávána takřka libovůli vladařů a státních úřadů. Někteří šli tak daleko, že chtěli nahradit božské náboženství jakýmsi náboženstvím přirozeným nebo prostě náboženským cítěním. Ano našly se i státy, které se domnívaly, že se mohou obejít bez Boha, a za své náboženství prohlásily bezbožectví a opovrhování Bohem.

Již v encyklice „Ubi arcano“ jsme si stěžovali na přetrpké věru ovoce, které tento odpad jednotlivců i států přinášel tak často a již tak dlouho. A dnes si na to stěžujeme znova: všude je rozseto símě nesvornosti a jsou mezi národy rozdmýchaný plameny nenávisti a sporu, které ještě velice zdržují obnovu míru: je rozšířena bezuzdná hrabivost, která se nezřídka zakrývá rouškou obecného blaha a lásky k vlasti, a z toho vznikají roztržky mezi občany a ona slepá a bezměrná sebeláska, která nehledá nic jiného než vlastní prospěch a zisk, a podle toho hodnotí všechno ostatní: je zcela podvrácen rodinný mír opomíjením povinností a nedbalostí; jednota a pevnost rodiny je otřesena; a konečně lidská společnost je rozvrácena a řítí se do záhuby.

Svátek Krista Krále, který se má slaviti od nynějška každoročně, vzbuzuje v nás živou naději, že si lidská společnost pospíší vrátit se šťastně k nejmilejšímu Spasiteli. Úlohou katolíků by ovšem bylo připravovat a urychlit tento návrat svou horlivou činností; avšak mnozí z nich, jak se zdá, nezaujímají ve společenském životě to místo a nemají té autority, kterých nesmějí postrádati ti,

kterí před jinými nesou pochodeň pravdy. Tuto nevýhodu lze snad připsat na vrub liknavosti nebo bázlivosti dobrých, kteří se buď úplně zdržují odporu anebo odporují jen slabě. Proto nepřátelé Církve pak nutně nabývají větší smělosti a odvahy. Jestliže však věřící pochopí, že pod praporem Krista Krále jsou povinni bojovat statečně a bez ustání, pak, budou-li proniknuti ohněm apoštolátu, budou se snažit získat pro svého Pána odpadlé nebo nevědomé a hájiti jeho práva, aby nebyla nijak porušena.

A mjmo to, zdaž není svátek Krista Krále, opakující se každoročně po celém světě, velmi vhodný k tomu, aby byl obžalobou světa z jeho veřejného odpadu, jejž zplodil laicismus k nesmírné škodě společnosti, a zároveň jakousi nápravou? Vskutku, čím více se přesladké jméno našeho Vykupitele nedůstojně opomíjí na mezinárodních sjezdech a ve sněmovnách, tím mohutněji musí býti hlásáno, a tím dále musejí býti vyhlášována práva Kristovy královské důstojnosti a moci.

11. Zavedení tohoto svátku bylo již dříve připravováno.

Zdaž nebyla už od konce minulého století šťastně a krásně připravována cesta k zavedení tohoto svátku?

Každý totiž ví, jak moudře a skvěle byl hájen tento kult v četných knihách, vydaných po celém světě v různých jazycích. Kristova vláda a říše byla uznána také oním zbožným zvykem, že se téměř nesčetné rodiny zasvěcovaly a oddaly nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. To však učinily nejen rodiny, nýbrž i státy a království. Ano dokonce celé lidské pokolení se šťastně zasvětilo Božskému Srdci na popud a za vedení Lva XIII. v milostivém roce 1900.

Také zde nemůžeme mlčením přejít, že k slavnostnímu hlásání Kristovy královské moci nad celou lidskou společností přispěly podivuhodným způsobem velmi četné eucharistické sjezdy, které se konaly v naší době. Jejich účelem jest, aby lidé jednotlivých diecésí, zemí a národů nebo celého světa, sjednocení k uctívání a oslavování Krista Krále skrytého pod závojem eucharistickým, společně pozdravili Krista jako Krále, s nebe daného, řečmi konanými ve shromážděních a v chrámech, společným uctíváním velebné Svátosti veřejně vystavené, a velkolepými průvody. Možno právem říci, že křesťanský lid, veden jakýmsi božím vnutnutím, onoho Ježíše, kterého bez-

božní lidé nechtěli přijmout, když přišel do svého, chtěl vynést z tichého úkrytu posvátných chrámů a nésti ho ulicemi měst jako vítěze, a uvésti ho do všech jeho královských práv.

12. Jubilejní rok je vhodnou příležitostí k zavedení svátku Krista Krále.

K uskutečnění našeho záměru, o kterém jsme se zmínili, skýtá svatý rok, který se chýlí ke konci, vhodnou příležitost jako jistě žádný jiný. Neboť dobrotivý Bůh obrátil mysl i srdce věřících k nebeským statkům, které převyšují všechno pomýšlení, opět je naplnil darem své milosti, zvětšil jejich horlivost, aby hledali vyšší věci, a posilnil je na dobré cestě. Ať tedy sledujeme četné prosby, které nám byly zaslány, nebo ať přihlížíme k událostem svatého roku, máme zajisté mnoho důvodů k přesvědčení, že nyní konečně přišel den všemi očekávaný, abychom prohlásili, že Kristus má býti uctíván zvláštním a vlastním svátkem jako Král celého lidského pokolení.

V tomto roce totiž, jak jsme řekli už na začátku, tento božský Král, opravdu „podivuhodný ve svých svatých“ „byl velkolepě oslaven“ svatořečením nového zástupu svých bojovníků. V tomto roce také při jedinečné misijní výstavě věci a jaksí i prací, směli všichni obdivovat vítězství, kterých dobyli Kristu hlasatelé jeho evangelia pro rozšíření jeho království. Konečně v tomto roce při oslavě jubilea nicejského sněmu jsme připomenuli soupodstatnost vtěleného Slova s Otcem, která je základem panství Kristova nade všemi národy.

13. Úřední zavedení svátku Krista Krále.

A proto, naší apoštolskou mocí ustanovujeme svátek našeho Pána Ježíše Krista Krále, který se má slavit každoročně po celém světě poslední neděli v říjnu, bezprostředně před svátkem Všech svatých. Nařizujeme též, aby se toho dne každoročně obnovilo zasvěcení lidského pokolení nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, což přikázal každoročně opakovat náš předchůdce svatě paměti Pius X. Chceme však, aby se jen v tomto roce konalo toto zasvěcení dne 31. prosince. V ten den my sami budeme sloužit pontifikální mší svatou ke cti Krista Krále a dáme toto zasvěcení vykonati v naší přítomnosti. Domníváme se, že nemůžeme lépe a vhodněji ukončit svatý rok a že nedovedeme lépe vyjádřit svůj dík Kristu, „nesmrtelnému

Králi věků“ — čímž vyjadřujeme také dík celého křesťanského světa — za dobrodiní, udělená v tomto svatém roce nám, Církvi a celému katolickému světu.

Nemusíme vám, ctihodní bratři, dlouze vysvětlovat, proč jsme ustanovili zvláštní svátek Krista Krále, odlišný od jiných, v nichž je také jakýsi náznak a jakási oslava jeho královské důstojnosti. Stačí totiž poukázat jenom na to, že ačkoli ve všech svátcích našeho Pána je tak zvaným materiálním předmětem Kristus, přece jejich formální předmět je zcela odlišný od královské moci Kristovy a od jeho královského jména.

Na neděli pak jsme tento svátek položili proto, aby nejen duchovenstvo vzdávalo poctu božskému Králi sloužením mše svaté a modlitbou církevních hodinek, nýbrž aby také věřící lid, uvolněný od svého denního zaměstnání, a naplněný svatou radostí, vydal Kristu skvělé svědectví o své poslušnosti a poddanosti. Poslední neděle měsíce října se nám však zdála k této slavnosti daleko vhodnější než jiné dny, neboť touto nedělí se téměř zakončuje celý církevní rok. Tímto způsobem pak tajemství života Kristova, která se slavila během roku, budou slavným svátkem Krista Krále takřka zakončena a korunována, a dříve než přikročíme k oslavě všech svatých, bude hlášána a vyzvednuta sláva Toho, který vítězí ve všech svatých a vyvolených.

Bude tedy, ctihodní bratři, vaším úkolem a vaší povinností, postaratí se o to, aby každoroční oslavu tohoto svátku předcházela ve všech farnostech o určitých dnech kázání, v nichž by byl lid poučen o povaze, smyslu a důležitosti tohoto svátku, aby pak zařídil svůj život tak, aby byl hodný těch, kteří jsou věrně a horlivě oddáni vládě božského Krále.

14. Požehnání plynoucí z ustanovení svátku Krista Krále.

Ke konci tohoto listu chceme vám, ctihodní bratři, krátce vysvětlit, jaký užitek očekáváme a si slibujeme pro Církev, pro stát i pro jednotlivé věřící z tohoto uctívání Krista Krále.

Tyto pocty, které se mají prokazovat našemu svrchovanému Pánu, mají lidem připomínat, že Církev, která byla Kristem založena jako samostatná společnost, musí z přirozeného práva, kterého se nemůže vzdát, vyžadovat plnou svobodu a nezávislost na státní moci. Církev nemůže záviset na cizí vůli při vykonávání úkolu, který jí byl Bohem svěřen, a

tím úkolem je: učiti, řídití a véstí k věčné blaženosti všechny ty, kteří patří k říši Kristově.

Podobnou svobodu musí stát dáti také řeholním řádům a společnostem obojího pohlaví. Ty jsou totiž nejučinnějšími pomocníky církevních pastýřů a pracují s nimi horlivě o rozšíření a upevnění království Kristova, neboť zachováváním svatých slibů potírají trojí žádostivost světa, a svou snahou o dokonalejší život působí, že všem před očima září a svítí trvalým a vždy krásnějším leskem ona svatost, kterou božský Zakladatel chtěl mítí jako význačnou známku své Církev.

Státům pak tato oslava svátku, obnovovaná každoročně po celém světě, bude připomínat, že jako soukromé osoby tak i státní úřady a vládnoucí osoby jsou vázány povinností veřejně Krista uctívat a být ho poslušny. Bude jim připomínat poslední soud, při kterém Kristus přísně pomstí bezpráví, které mu bylo způsobeno, když byl nejen vyhoštěn ze státního života, nýbrž také když byl opovržlivě stavěn stranou a nechán bez povšimnutí. Neboť jeho královská důstojnost vyžaduje, aby celý státní život byl zařízen podle božích příkázání a křesťanských zásad, a to jak v zákonodárství, tak v soudnictví a tak i ve výchově mládeže podle zdravé nauky a neporušené mravnosti.

Mimo to, je podivuhodné, kolik síly a ctností budou moci věřící křesťané načerpat z vysvětlení této pravdy, aby svůj život zařídili podle pravých křesťanských zásad. Neboť, jestliže Kristu Pánu byla dána veškerá moc na nebi i na zemi, jestliže lidé, vykoupení jeho předrahou krví, jsou poddáni jeho vládě z jakéhosi nového právního důvodu, jestliže konečně tato moc se vztahuje na celou lidskou přirozenost, pak je nám jasné, že v nás není žádná schopnost, která by byla vyňata z Kristovy vlády.

15. Souhrn dosavadních závěrů a výzva k horlivé oslavě Krista Krále.

Musí tedy Kristus vládnout v rozumu člověka, jehož povinností jest, v úplné pokoře pevně a neochvějně souhlasiti se zjevenými pravdami a s naukou Kristovou. Kristus musí vládnout ve vůli, jejíž povinností je poslouchat Božích zákonů a příkázání. Kristus musí vládnout v srdci, jehož povinností je, bez ohledu na přirozené touhy, Boha nade všechno milovat

a jedině k němu přilnout. Kristus musí vládnout v těle a v jeho údech, které jako nástroje nebo, abychom užili slov apoštola Pavla (Řím 6. 13), jako „nástroje spravedlnosti Bohu“, musejí sloužiti vnitřní svatosti duše.

Předloží-li se toto všechno věřícím, aby si to důkladně prohlédli a uvážili, snáze je to povzbudí k vyšší dokonalosti.

Kéž, ctihodní bratři, ti, kteří jsou mimo Církev, zatouží po sladkém jhu Kristově a kéž je přijmou ke své spáse! Kéž také my všichni, kteří podle milosrdného úradku Božího jsme v jeho říši, neseme toto jeho Kristovo nikoli neochotně, nýbrž oddaně, láskyplně a svědomitě! Bude-li náš život uspořádán podle zákonů božského království, obdržíme s radostí hojnost dobrých plodů; a když nás Kristus hledá jako služebníky dobré a věrné, staneme se v jeho nebeském království s ním účastnými věčné blaženosti a slávy.

Toto naše přání budiž vám, ctihodní bratři, k nastávajícím vánočním svátkům svědectvím naší otcovské lásky k vám. Jako záruku božských darů přijměte apoštolské požehnání, které vám, ctihodní bratři, vašemu duchovenstvu a vašemu lidu srdečně udělujeme.

Dáno v Římě u sv. Petra, dne 11. prosince v milostivém roce 1925, ve čtvrtém roce našeho pontifikátu.

PIUS XI.

Superium permissu. — S dovolením církevní vrchnosti.
